

Jan Hanák KNĚZ OBOJŽIVELNÍK

Možná jste se lekli, že jsme se dali na konspirační teorie a propadli hledání ještěřích lidí, ale nebojte. Chtěli bychom vám představit jednoho multifunkčního kněze. Když se začnete, dozvíte se i o tom obojživelníctví.

Jak jste to měl s vírou jako kluk?

Byl jsem sice pokřtěný, ale u nás doma se z víry nežilo. V listopadu 1989 jsem byl na gymnáziu. Ta doba byla úžasná. Předtím člověk zažíval jakési hnutí společnosti. Říkalo se: Kdo nekrade, okrádá rodinu. Mnozí mysleli jen na sebe. No a v těch pár listopadových dnech jako by se všechno změnilo. Představte si, že během sametové revoluce na narvaném náměstí někomu spadne peněženka a pět rukou ji podá majiteli. Ta ohleduplnost, když se lidi rozjžděli z demonstrace přepíchnými šalinami. Ty zmrtvýchvstalé vize, kterých se dalo skoro dotknout. Pro mě tohle bylo setkání s Bohem, aniž bych to věděl. Já zažil revoluci jako duchovní záležitost, ale ještě jsem si to tak nepojmenoval.

Jak jste došel k tomu, že budete knězem?

V Brně v dnes již neexistujícím kině Jalta dávali film Ježíš. Z filmařského hlediska dost příšerný, taková „sandálovka“. Chtěli jsme tam jít s děckama z gymnázia, že přece jen bychom o tom Ježíši měli něco vědět. Jenže z celé party jsme na sraz přišli jen dva. Šel jsem na ten film jako velký skeptik. Setkal jsem se tam ale s Ježíšovými slovy a odcházel jsem z kina jako naprosto nekriticky nadšený křesťan. Kdo to zažil, ví, že je to jako objevení páteho rozměru. Najednou se život zrychlí, dostáváte kanonádu Ducha Božího. Jste samozřejmě hloupí a sobečtí, ale to se časem kultivuje. V tu chvíli mi bylo jasné, že budu kněz. Půjdu na misie nebo něco podobného. V takové situaci to asi napadne každého a u mnohých lidí se to promění. U mě ne. Já jsem nikdy v životě nepochyboval, že to je správně. Nikdy! Byl jsem pak dvakrát vyhozený ze semináře, ale to mě nezastavilo a ty neshody se v dobrém vyřešily. A já jsem teď šťastnej. Vážně.

Kde se vzala ta žurnalistika?

Nastoupil jsem v roce 1994 na teologickou fakultu v Olomouci a v tu dobu vznikalo i Radio Proglas, o kterém mnozí nevěřili, že je to projekt, který může mít úspěch. Ani já. Zpočátku vysílání v prosinci 1995 se vysílalo i z olomouckého studia a jeden z kamarádů mi říkal: „Pojď to zkusit. Pak můžeš říkat, že to nejde.“ Proglas v tom začátku dal příležitost spoustě lidí. Mě to strašně chytlo. Měl jsem před sebou plánované roční (a nakonec vlivem různých okolností dvouleté) přerušení bohosloveckého semináře, a tak jsem

zkusil jít na žurnalistiku a oni mě vzali rovnou do druháku. Zároveň Český rozhlas v Olomouci vyhlásil konkurz na redaktora a moderátora. Drze jsem se přihlásil a vzali mě. Až po čase jsem se dozvěděl proč, a to bylo hodně na pokoru. Ten důvod byl můj „rozhlasový“ hlas. Něco, co mám nezasloužené! Tehdy jsem rok dělal něco, co si už dneska neumím představit. Souběžně denní studium teologie, dálkové studium žurnalistiky, na plný úvazek práce v Českém rozhlase v Olomouci a v podstatě na plný jako moderátor v Proglase v Brně. Tím vstoupila do mého života novinářina. No, a časem, když mi došlo, že mi nestačí jen slova, ale to, co je za nimi, příběhy, emoce, duše, novinářina se posunula v dokumentaristiku.

Jsmo rádi, že jste tuhle smršť příležitostí přežil a jste stále funkční ve všech oborech včetně kněžství.

Otec biskup se mě tehdy v pátáku ptal, jak to vidím, a já jsem řekl, že chci být samozřejmě kněz a že budu rád ve farnosti, stejně jako se rád budu věnovat i novinářině, že záleží na něm. No a on chtěl, abych zůstal u novinářiny, takže jsem dlouho nebyl farářem, ale kaplanem, abych na to měl taky čas. Po několikaletém angažmá v Českém rozhlase přišlo pár let v České televizi, kde jsem nějakou dobu spolupracoval mimo jiné s režisérem Otakárem Mariem Schmidtem, od kterého jsem se hodně naučil. Když jsem se pak vrátil zase víc do rozhlasu, začali mi, díky tomu přeskokování mezi televizí a rozhlasem, říkat obojživelník. Letos mám zase víc práce v televizi.

A to divadlo?

Já jsem rozený Brňák a Brno je můj životní prostor. Potkávám spoustu lidí, herce, pedagogy, kteří učí na JAMU, a tak to přišlo samo. První divadelní režisér, který měl zájem o spolupráci, byl J. A. Pitínský, s tím, že bude dělat v divadle Husa na provázku inscenaci „Evangelium svatého Lukáše. Na rovinu!“ Požádal mě, abych byl poradcem tohoto představení. Když jsem pak jednou v generálovém týdnu přišel na zkoušku, Pitínský povídá: „Víte, Honzo, tady by bylo dobré, kdybyste do toho vstoupil a odpovídal na

Mše v bývalém brněnském vedení na Cejlu v rámci akce Káznice žije.

otázky lidí z publika. Co myslíte?“ Tak jsem to zkusil a on mi pak říkal: „Ale pak tady budete muset být pokaždé, víte to?“ No a tak jsem absolvoval všechna představení a šel se s tím divadlem zevnitř. Pak přišla má účast na Husa klubech a Kabinetu Havel a tak dál. To jsou věci, které vám přijdou do života, které si nevymyslíte. A to víte, když s těmi lidmi hrajete a jste kněz, stanete se jejich důvěrníkem. Spousta lidí hledá duchovní oporu, i když nejsou třeba věřící. Takže ze mě je jakýsi farář Husy na provázku. A možná trochu i některých dalších brněnských divadel.

Liší se nějak herci od vašich farníků?

Nikoli. A každý je originál. Když jsem přišel sem do Bohdalic, tak jsem si (dost nepěkně) říkal, že tu budu o víkendů farář, a mimoto budu většinou v Brně dělat ty ostatní filmařsko-rozhlasácko-další věci, nakonec se to v mnoha liniích propojilo. Samozřejmě, teď už se tomu tolik nedivím. Našel jsem tu například producenta i hrdinu jednoho svého filmu. A také sem jezdí brněnští kamarádi a známí, třeba i herci, někteří se tu brali. A naopak bohďaličtí mládežníci studují převážně v Brně, takže přes týden máme šanci se potkat spíš tam.

Ráda se ptala a za rozhovor děkuje Helena Filčíková.

Misijní měsíc

OTEC JIŘÍ KAŇA

V říjnu každého roku si připomínáme s celou církví „misijní neděle“. Modlitbou a sbírkou podporujeme naše misionáře, kteří se v cizích zemích snaží pomáhat druhým v nouzi. At' už je vyučují, ošetřují zdarma nebo jim shánějí jídlo, dělají moc velké dobré skutky. Všichni ti misionáři opustili pohodlí České republiky na pár měsíců nebo dokonce na více let.

Letos si přeje papež František, aby byl misiím věnovaný celý říjen. Proč? Svátý Otec dobře tuší, že se všichni stáváme čím dál víc pohodlnějšími. Pohodlným lidem se totiž nechce vstát a jít pomáhat druhým a namáhat se. Nevěříte? Zkuste si ověřit, že dřív to tak nebylo. Pozvěte si na schůzku staré-

ho člověka nebo se zeptejte třeba svého dědečka, jak trávili své dětství? Dozvíte se, že museli doma i druhým lidem víc pomáhat. Méně seděli a trávili víc času venku. I když dělali občas s kamarády rošťárny, přesto víc pracovali a pomáhali nejen rodičům, ale i příbuzným, sousedům a starým, opuštěným lidem. Nebyl internet, takže se o dění ve světě téměř nic nevědělo, zato kluci věděli, jak se šroubuje, štípe dřevo, rozdělvá oheň nebo míchá malta v míchačce.

Papež jako kluk musel také pracovat a jako kněz žil dlouhá léta mezi obyčejnými lidmi. Proto jej trápí, že dnes lidé víc sedí a píšou, posílají si fotky a mnohem méně se setkávají a pomáhají si. Z tohoto důvodu je málo kněží i misionářů, protože k tomu je potřeba překonat sám sebe a obětovat se druhým. Svátý Otec nás proto prosí, abychom s tím vším v letošním měsíci říjnu zkusili něco udělat. Pustíme se do toho?

Nebaví mě růženec

Nebaví mě modlit se růženec, pořád se tam opakuje to samé, ale náš pan farář říká, že je to krásná modlitba. Co by mi pomohlo víc té modlitbě porozumět?

Ondřej, 15 let

Milý Ondřeji, děkuji za Tvůj dotaz k růženci. Úplně Tě chápou. Žijeme ve světě, který nás zahlcuje stále novými podněty – obrazy, slovy..., takže je dnes pro nás daleko těžší soustředit svou pozornost delší dobu na jednu skutečnost. Modlitba růžence je tedy pro současného člověka asi náročnější než pro generace našich předků. Přesto dávám za pravdu vašemu panu faráři, ale i mnoha světcům a velikánům dějin, kteří si růžence nesmírně cenili, modlili se ho denně a velmi jej doporučovali. Je to modlitba krásná a možná právě pro naši dobu důležitá. Vyžaduje ovšem, jako každé hodnotné dílo, vytrvalé úsilí a dlouhodobou zkušenost. Bohatství a krásu této modlitby objevujeme tím, že se ji znovu a znovu pokoušíme modlit. Je to podobné jako při hře na hudební nástroj nebo ve sportu. Jisté pohyby musíš stokrát a tisíckrát zopakovat, než se staneš mistrem, který koná své umění s velkou svobodou, s lehkostí a potěšením. Když začneme recitovat růženec, jako bychom se nechali vzít za ruku tou po Kristu nejkrásnější a nejčistší bytostí – Pannou Ma-

rií. Ona nás pak s mateřskou něžnou láskou, krůček po krůčku, nepozorovaně uvádí do blízkosti svého Syna, do tajemství jeho vtělení, života, smrti a zmrtvýchvstání.

Z našich úst vychází denně mnoho řečí různé kvality. Stejně tak náš sluch vnímá záplavu slov, která často zanášejí a znečišťují naše nitro, ukládají se do podvědomí a následně ovlivňují naše jednání. Při růženci však smíme opakovat svatá slova: Některá pocházejí přímo z Písma svatého, např. Otče náš, nebo pozdravy archanděla Gabriela a sv. Alžběty, jiná se z inspirace Ducha svatého zrodila v tradici církve. Všechna tato slova člověka očisťují, uzdravují a posvěcují. V rytmu jejich stálého opakování se mysl zklidňuje, vyjasňuje a zaměřuje na to podstatné – na realitu Boží blízkosti a jeho působení v našem osobním životě i v dějinách světa.

Užitečné by Ti mohly být četné publikace, které se růžencem zabývají. Jen jako příklad zmíním list svatého Jana Pavla II. Růženec Panny Marie (Rosarium Virginis Mariae) nebo brožurku Štěpána Smolena Do boje s růžencem.

OTEC JIŘÍ SMOLEK

„Proti monotónnosti hříchu, monotónnost růžence.“
sv. Josemaría Escrivá